

Učenie prostredníctvom príbehu s uplatnením Bloomovej taxonómie

Už samotné prečítanie príbehu, ktorý vymyslí učiteľ na danú tému, robí vyučovanie zaujímavejším. Vytvorenie takéhoto príbehu vyžaduje od učiteľa tvorivosť a schopnosť nazerať na obsahové zloženie a posolstvo učiva pre deti ich vnímaním, ich očami.

Príbeh dáva učiteľovi priestor na pružné reagovanie na situácie v triede v priebehu výučby. Aj pri vymýšľaní nasledujúceho príbehu som sa riadila Bloomovou taxonómiou a zostavila som ho tak, aby som postupne rozvíjala jednotlivé úrovne kognitívneho i afektívneho rozvoja žiakov a zároveň splnila ciele pre naplnenie predpísaného výkonového štandardu danej témy.

Ukážka práce s príbehom na vyučovacej hodine prírodovedy

Edukačný cieľ:

- Poznať a vedieť zatriediť do skupín jednotlivé druhy zeleniny.
- Poznať spôsob ich pestovania, spracovania a uskladňovania.
- Oceniť a opísať význam zeleniny pre zdravie ľudí.

Metodický postup

Motivácia: Rozprávka o kráľovi Zeleninárovi a jeho kráľovstve

Bolo raz jedno kráľovstvo, v ktorom ľudia žili veľmi moderne. Technika bola najvyužívanejším prostriedkom trávenia pracovného i voľného času. Ľudia sa napchávali vitamínmi z malých krabičiek. Jablká, hrušky hnili v pivnici, slivky čakali na stromoch, kedy do nich zobne nejaký vtáčik, aby sa cítili aspoň trochu užitočné. Mrkva, petržlen, kaleráb i ostatná zelenina mali podobný osud ako ich bratrance a sesternice z radu ovocia.

Jedného dňa sa mrkva a petržlen rozhodli v pivnici vyhlásiť vzburu. Povyskakovali z debničiek a rozhodli sa ujsť. Pridali sa aj kaleráb, kapusta, cibuľa a cesnak, z mrazničky vybehol šalát, hrach i šošovica. Uhorky zavarené v pohároch vynaložili všetku silu, aby sa dostali von, tiež kúsok rajčín a papriky sa prešuchli popod viečko pohára. Všetci išli hľadať novú krajinu, kde by sa ich vzácne vlastnosti cenili viac než v kráľovstve ľudí. „Aj tak ľuďom nechýbame, nepotrebujú nás!“ šomrali cestou.

Onedlho prišli do veľkého kráľovstva. Tvorilo ho šesť veľkých palácov. Na každom paláci bola tabuľa s iným názvom (rozmiestniť paláce). Tie názvy boli putovníkom povedomé, lebo to boli názvy častí ich tela. Rozhodli sa preto vyhľadať kráľa a predniesť mu sťažnosť, požiadať ho, či môžu ostať bývať v jeho kráľovstve.

Kráľ bol však smutný, lebo od samých starostí zabudol svoje meno. Hlavu mal teraz len pre seba a hľadanie svojho mena. Tvrdil, že je ukryté v tajničke, ktorú treba rozlúštiť. Lenže obyvatelia jeho kráľovstva nevedia písať. Naši putovníci žili medzi ľuďmi a všeličomu sa tam priučili, a tak sa podujali tajničku vylúštiť.

Učebná požiadavka (vedomosť):

Pomenovať druhy zeleniny na obrázkoch a vpísať do pripravenej tajničky.

Činnosť žiakov: lúštenie tajničky na tabuli.

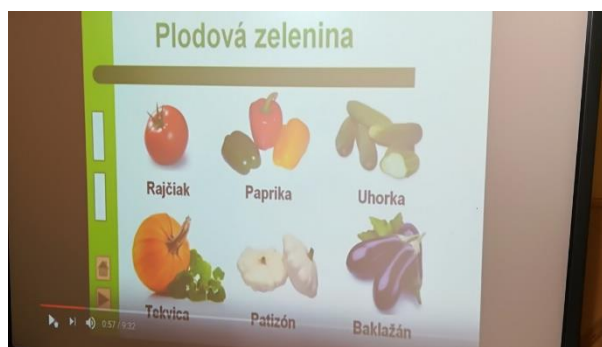
Pokračovanie príbehu:

Odhalili meno kráľa. Bol to kráľ „Zelenina“. Kráľ sa potešil a prijal ich do kráľovstva, kázal sa im ubytovať.

Učebná požiadavka (pochopenie):

Zatriediť jednotlivé druhy zeleniny do skupín podľa častí, ktoré sa konzumujú (pre ktoré sa pestujú) (viď príloha nižšie).

Činnosť žiakov: triedenie zeleniny podľa konzumnej časti do „palácov“.

Pokračovanie príbehu:

Naši putovníci sa cítili ako znovuzrodení. V kráľovstve žili totiž ľudia, ktorí si zeleninové paláce chránili a zaplňali. Boli zdraví, líca červené. Venovali sa okrem svojej každodennej práce aj svojim záhradkám. Pestovali zeleninu a vo veľkom množstve ju konzumovali. Niet na svete nič krajšie, ako keď mrkvičku chrumkalo zdravé dievčatko, to bol pre mrkvu najväčší pôžitok. Aj pre ostatnú zeleninu, keď sa cítila potrebná a užitočná.

Učebná požiadavka (aplikácia):

Zdôvodni, prečo boli ľudia v kráľovstve kráľa Zeleninu zdraví?

Pestujete vy doma zeleninu?

Nakresli do písanky, ktorý druh zeleniny máš najradšej.

Činnosť žiakov: rozhovor, zdôvodňovanie, výber a kreslenie.

Pokračovanie príbehu:

Kráľ „Zeleninu“ zaujímalo, čo je to za kráľovstvo, v ktorom ľudia zabudli, že zelenina je pre ich život potrebná. Cudzinci mu všetko vyrozprávali. Zamyslel sa kráľ a vyhútal, že si udobrí svojho suseda - kráľa „Chrípku“, ktorého nedávno porazil vo vojne. Dohodol s ním stretnutie a vymysleli útok na svet moderných ľudí. Moderný svet napadla chrípka.

Ľudia nakupovali drahé tabletkové vitamíny, ale tie im nepomáhali. Lekári boli proti vírusu bezmocní, lebo to bol vírus, ktorý mohli premôcť len vitamíny zo zeleniny, a tej nebolo. Zmizla... Ľudia začali v črepníkoch pestovať zeleninu, lebo vonku bola zima. Vymýšľali umelé skleníky, obetovali aj svoje drahé zariadenia v domoch a menili izby na záhrady.

Učebná požiadavka (analýza):

Analyzovať príčiny napadnutia ľudského organizmu chrípkou.

Chápať rozdiel v umelom podávaní vitamínov a ich dodávaním do organizmu konzumovaním zdravého jedla.

Kde a ako pestujete vy doma zeleninu?

Činnosť žiakov: diskutovanie k téme, analyzovanie.

Pokračovanie príbehu:

Ľudia si chceli zeleninu dlhšie uchovať, a tak ju začali správne skladovať. Tiež začali zeleninu konzervovať, vyrábali zeleninové šťavy, šaláty. Už nebolo moderné jesť instantnú polievku, ale polievku z čerstvej zeleniny.

Učebná požiadavka (syntéza):

Poznať spôsob skladovania jednotlivých druhov zeleniny, spôsob jej spracovania.

Vedieť rozhodnúť, ktorý spôsob spracovania a skladovania je z hľadiska zachovania vitamínovej hodnoty zeleniny najvhodnejší.

Činnosť žiakov (práca v skupinách): rozhovor, manipulácia so zeleninou, listovanie v receptoch na prípravu jedál zo zeleniny.

Pokračovanie príbehu:

Kráľ „Chrípka“ z tejto zmeny v modernom kráľovstve, kde sa mu tak dobre žilo, úplne ochorel. Odsťahoval sa späť domov a navždy si sľúbil, že už nikdy neuzavrie prímerie s kráľom „Zelenina“. Lebo skrátka „Zelenina“ a „Chrípka“ nemôžu byť v priateľstve.

Učebná požiadavka (hodnotenie):

Ohodnotiť význam konzumácie zeleniny pre zdravie človeka.

Porozprávať o tom, aké sú hygienické zásady prevencie chrípky.

Činnosť žiakov: rozhovor, svoje vlastné skúsenosti s konzumovaním zeleniny, zjedenie prinesenej mrkvy, prípadne kalerábu

Záver vyučovacej hodiny:

- zhrnutie učiva podľa kontrolných otázok učiteľa,
- pocity a hodnotenie svojej práce žiakmi,
- vyhodnotenie práce žiakov, ich aktivity.

Návrh na využitie témy v medzipredmetových vzťahoch:

- Slovenský jazyk - tvorenie viet s použitím názvov zeleniny, slohová práca o zelenine.
- Čítanie - hádanky o zelenine, čítanie textov z encyklopédie o zdraví o účinkoch konzumácie zeleniny na ľudský organizmus.
- Matematika - riešenie slovných úloh o zelenine.
- Vlastiveda - pestovanie úžitkových rastlín na Slovensku (čo sa v ktorej oblasti pestuje, čo sa pestuje u nás).
- Výtvarná výchova - maľba zeleninového zátišia, prípadne modelovanie.
- Hudobná výchova - spev známej piesne Červené jablčko so zámenou jablčka za svoju obľúbenú zeleninu.

Vypracovala: Základná škola, Hlavná 278/45, 97664 Bacúch